

АНАЛІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Анотація. У статті досліджено сучасний стан залучення прямих іноземних інвестицій в Україні.

Ключові слова: вкладення, інвестори, іноземні інвестиції, інвестиційна привабливість.

ANALYSIS OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS IN THE ECONOMY OF UKRAINE

Abstract. The article examines the current state of attracting foreign direct investment in Ukraine.

Key words: investments, investors, foreign investments, investment attractiveness.

Сучасна ситуація із залученням прямих іноземних інвестицій в Україну значно ускладнює інвестиційну діяльність, оскільки обсяг наявних інвестицій не створює передумов для економічного зростання і навіть повного відтворення її поточного стану. На інвестиційну привабливість впливають не лише загальні економічні умови країни, але й умови бізнесу, особливо ступінь державного втручання та корупції.

У світовій практиці виокремлюють дві форми прямих іноземних інвестицій:

- Злиття та поглинання (англ. M&A – Merge & Acquisition);
- Інвестиції у створення нових підприємств, так звані інвестиції «Грінфілд» (від англ. Green - зелений, Field - поле).

Оскільки прямі іноземні інвестиції передбачають контроль над підприємствами і, як правило, пов'язані з власністю на матеріальні активи (наприклад, обладнання, будівлі чи інше нерухоме майно), прямі іноземні інвестиції буде складніше експортувати чи продавати. Отже, прямі інвестори можуть бути більше зацікавлені продовжувати вести міжнародний бізнес і рідше вилучати свої активи, коли є ознаки небезпеки.

Тому прямі іноземні інвестиції забезпечують довгострокові інвестиції компаній-нерезидентів у основні активи економіки країни з метою організації та створення бізнесу, отримання дозволу та власного капіталу. Динаміка прямих іноземних інвестицій вважається показником рівня довіри іноземних інвесторів та зміни національних рейтингів.

За останні десять років порівняно з країнами СНД обсяг інвестицій з країн ЄС значно зріс, а прямі іноземні інвестиції значно зменшились. Водночас перспективи іноземної інвестиційної діяльності в Україні залежать головним чином від обсягу та структури іноземного капіталу, який накопичила країна. Динаміка інвестиційного середовища, особливо прямих іноземних інвестицій, найбільш чітко демонструє зміни в інвестиційному середовищі, що вважається показником зміни рівня довіри та рейтингу країни. Економічна активність іноземних інвесторів в Україні незначна. Обсяг залучених у 2019 році прямих іноземних інвестицій в економіку України іноземними інвесторами становив 3070 млн.дол. США.

Після впровадження реформ, спрямованих на захист іноземних інвестицій, Україна стала більш привабливим напрямком для міжнародних інвесторів. У рейтингу "Легкість ведення бізнесу в 2019 році" Україна посідає 71 місце у світі, а в 2018 році вона посіла 76 місце. Прямі іноземні інвестиції сприяють економічному зростанню та зайнятості. Крім того, зростання ВВП України в 2019 році досягло 3,2%. Для європейських інвесторів близькість України до Європейського Союзу, низькі витрати на робочу силу та високі кваліфікації роблять Україну однією з найпривабливіших інвестиційних країн.

Інвестори з найбільших західних країн залишаються пильними щодо України, за винятком іноземних інвестицій у довгострокові проекти в українській економіці. Більша частина коштів надходила з-за кордону, який фактично був вилучений з української економіки. Наші працівники приносять більшу частку іноземного капіталу, і їхні інвестиції в бізнес не такі хороші, як у їх власних сім'ях. Найбільшим попитом у інвесторів є галузь, де можна швидко заробити гроші, особливо не втрачаючи інвестиційного ризику.

Згідно даних Державної служби статистики України у 2018 році в економіку України прямими іноземними інвесторами з понад 76 країн світу вкладено 2870 млн. дол. США прямих інвестицій. Варто зазначити, що до основних країн-інвесторів належать Нідерланди – 33,2%, Російська Федерація – 17,3%, Кіпр – 16,6%, Австрія – 7,1%, Франція – 3,9%, Велика Британія – 3,4%, Польща – 3,2%.

Інвестиції безпосередньо використовуються у сферах господарської діяльності, які вже склалися. Найбільші інвестиції надходять у промисловість, фінанси та страхування, нерухомість, торгівлю, ремонт автомобілів та мотоциклів та IT-галузі. У 2019 році інвестиції у фінансові послуги скоротились майже на чверть, але галузеві інвестиції подвоїлись. Інвестиції в нерухомість зменшились на 46% (200 млн. дол. США), а інвестиції в торгівлю та ремонт автомобілів – на 65% порівняно з попереднім роком, повернувшись туди, де були в 2017 році (200 млн. дол. США).

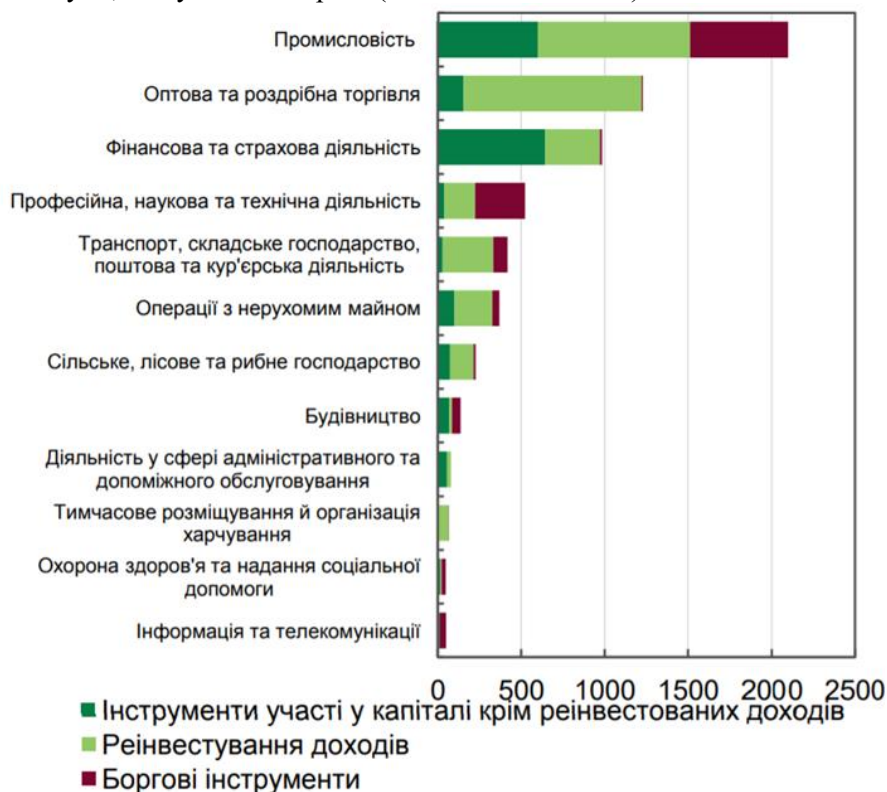

Рис. 1. Прямі інвестиції в Україну за 2019 рік за видами економічної діяльності, млн дол. США

Аналіз основних форм і методів регулювання та цілеспрямованого стимулювання іноземних інвестицій для здійснення економічної модернізації в Центральній та Східній Європі показує, що кожна країна використовує спеціальний набір інструментів: на додаток до загальної макростабільності та контролю (вільний рух капіталу, захист інвестицій та прав інтелектуальної власності, національні системи, що застосовуються до вітчизняних та іноземних інвесторів, міжнародні нормативні стандарти) використовуються різними способами для фінансування та фінансів (зниження ставок податків та їх відстрочка, податкові пільги для підприємців у створенні продуктів з високою доданою вартістю та величезним експортним потенціалом, надавати підприємцям фінансову допомогу уряду для створення нових можливостей для працевлаштування в галузях науки і техніки та забезпечувати пріоритетну диверсифікацію для науково-дослідних центрів Фінансування, організація, інформація та агентства (формулюють національні та регіональні плани підтримки інвестицій, створюють національні інформаційні агентства, допомагають у складанні необхідних ліцензій, надають послуги з розробки та підтримки інвестиційних проектів тощо).

Економіка України поступово відкривається, забезпечуючи найсприятливіші умови для інвестицій. Найшвидше зростаючі за останні роки, тому галузі, найбільш зацікавлені в інвесторах, - це галузь інформаційних технологій (ІТ-галузь), сільське господарство, автомобільна промисловість, переробна промисловість та відновлювана енергетика. Тому необхідно глибше розуміти кожен галузь та розглядати причини, чому рекомендується інвестувати у кожен галузь.

На території України національна система інвестиційної діяльності застосовується до іноземних інвесторів, тобто забезпечує рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Україна прийняла багато законодавчих стимулів для залучення інвесторів, таких як зелені тарифи, підприємства, які використовують платну сировину, та пільги для ІТ-експертів. Іноземні інвестиції в Україну не підлягають націоналізаційним обмеженням. Верховна Рада України підписала міжурядові угоди про сприяння та захист взаємних інвестицій із понад 70 країнами світу. Ці заходи покликані сприяти покращенню інвестиційного іміджу України та збільшенню іноземних інвестицій та капіталовкладень в економіку.

Загалом, з огляду на зростання прямих інвестицій та експорту та покращення ділового середовища, прогноз української економіки залишається оптимістичним. В останні роки найбільш швидко зростаючими сферами є інформаційні технології, сільське господарство, автомобільна промисловість, переробна промисловість та відновлювана енергетика. Очікується, що такі темпи розвитку продовжуватимуться. Однак це не означає, що інвестори не повинні ретельно зважувати властиві ризики кожної галузі. З усім необхідним для розвитку бізнесу Україна стає все більш привабливою для міжнародних інвесторів. Незважаючи на безліч викликів, інвестори оцінюють готовність уряду та суспільства вжити заходів для перетворення України на енергійну ринкову економіку.

Отже, Україна залишається привабливою для іноземних інвестицій, одночасно вона не перебуває осторонь глобальних процесів, є достатньо інтегрованою у всесвітнє господарство і порушення макроекономічної стабільності країни має своє відображення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дупай Р. М. Структурні особливості національної економіки України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 2. С. 82-85. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=3363&i=18>
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua/Documents/Download?id=09ebfb1d...
3. Переверзева А. В. Оцінка сучасного стану залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 1. С. 74-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2016_1_11
4. Штепенко К. П., Забураєва О. Ю. Аналіз прямих іноземних інвестицій в економіку України та передумови необхідності їх залучення. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7040>
5. Можливості для інвесторів в Україні. URL: <https://dlf.ua/ua/mozhливosti-dlya-investoriv-v-ukrayini/>

Кучеренко Світлана Юрївна, кандидат економічних наук, доцент, декан факультету фінансово-економічної і професійної освіти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Переяслав, e-mail: ksvetau66@gmail.com

Леваєва Людмила Юрївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Переяслав, e-mail: lluda85@i.ua

Kucherenko Svitlana – PhD in Economics, Associate Professor, Dean of the Faculty of Financial, Economic and Vocational Education, Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University, Pereiaslav, e-mail: ksvetau66@gmail.com

Levaieva Liudmyla – PhD in Economics, Associate Professor in the Department of Economics, Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University, Pereiaslav, e-mail: lluda85@i.ua